

Zpráva nuceného správce pro akcionáře banky

Vážení akcionáři,

Dovolte mi, abych využil příležitosti, kdy je možné poskytnout alespoň základní informace týkající se vývoje v Investiční a Poštovní bance, a.s., který byl završen zavedením nucené správy a následným prodejem podniku IPB, a.s..

Dostavili jste se na valnou hromadu, která nemůže vykonávat svou funkci. Vycházejíc z obchodního zákoníku požádali někteří z Vás o svolání mimořádné valné hromady k projednání vybraných bodů týkajících se zejména nucené správy. V případě banky v nucené správě však platí speciální úprava, která je dána zákonem č.21/1992 Sb., o bankách. Na základě §29 uvedeného zákona je v době nucené správy pozastaven výkon funkce všech orgánů banky, kterými jsou valná hromada, představenstvo a dozorčí rada. Od okamžiku doručení rozhodnutí o zavedení nucené správy, které je tímto okamžikem účinné vůči každému, nemohou orgány banky rozhodovat a mít jakýkoliv vliv na činnost banky. Nucená správa byla na banku uvalena dnem 16.června 2000. Od tohoto data rovněž valná hromada pozbyla svého práva rozhodovat o věcech v její působnosti, tedy i hlasovat. Dle stanoviska centrální banky je však možné i v době nucené správy svolat valnou hromadu a to přesto, že je akcionářům odňato právo rozhodovat hlasováním o věcech v její působnosti. Valnou hromadu svolává dle zákona o bankách nucený správce, který nemá povinnost účasti na takové valné hromadě. Jako nucený správce banky jsem se rozhodl vyhovět žádosti o její svolání ze strany akcionářů a to především z důvodu možnosti poskytnout shrnující informace veřejného charakteru. Jsem však přesvědčen, že lze najít i jiné, dostupné a levnější způsoby šíření informací akcionářům, než je valná hromada banky v době nucené správy. Valná hromada, která nemůže naplnit svůj účel a nemá tedy praktický smysl, se jeví nadbytečnou. Rozhodnutí v působnosti valné hromady může činit pouze nucený správce, ale to pouze za předpokladu udělení předchozího souhlasu ze strany České národní banky k takovému rozhodnutí. Znamená to tedy, že ani přítomnost nuceného správce na valné hromadě by nemohla zajistit adekvátní reakce a případné rozhodnutí v působnosti valné hromady, neboť takové právo bez předchozího souhlasu ČNB nucený správce nemá.

Informace, které chci uvést níže, budou rozděleny do několika kapitol, které se zaměří na následující oblasti:

- Výsledky auditů banky za roky 1997 až 1999,
- Průběh nucené správy a její náklady,
- Správní řízení ve věci odnětí povolení působit jako banka,
- Prodej podniku IPB.

Chápu, že nucená správa není záležitostí, která by jakýmkoliv způsobem těšila kteroukoliv ze stran. Je však třeba vzít v úvahu fakt, že nucená správa je vyvrcholením dlouhodobých potíží, kterými banka trpěla. Je nuceným zásahem regulátora, jehož primárním zájmem je ochrana vkladatelů a bankovního sektoru jako celku. Banka totiž nepracuje pouze se svým vlastním kapitálem, ale především s penězi vkladatelů, fyzických osob, podnikatelů i prostých občanů, stejně jako s penězi podniků a jiných institucí, kteří si je zde uložili a jsou jejich majetkem. V okamžiku, kdy banka vstupuje do rizik takového rozsahu, který ohrožuje nejen kapitál akcionářů, ale rovněž úspory vkladatelů, kteří se nemohou podílet na rizicích investorů, je nutný zásah na obranu zájmů těchto vkladatelů.

Informace, které jsem se rozhodl poskytnout mají veřejný charakter a nemohou proto obsahovat obchodní nebo bankovní tajemství.

Výsledky auditů banky za roky 1997 až 1999

Audit banky byl v roce 1997, 1998 a 1999 prováděn společností Ernst & Young Audit, s.r.o. (dále jen „Auditor“) a to vždy na základě smlouvy mezi bankou a Auditorem. Auditor banky vypracovával zprávu k účetní závěrce, včetně dopisu vedení banky, zprávu k výkazům o obezřetném podnikání banky, zprávu o zprávě k hospodaření banky a zprávu o ověření konsolidované účetní závěrky.

V současné době je možné posuzovat činnost auditora pouze z podkladů, které jsou k dispozici nucenému správci. V případě nutnosti zabezpečení jakýchkoliv dalších zpráv ze strany auditora nebo osob, které se podílely na vypracování auditu za uvedená léta, by bylo nezbytné specifikovat přesný okruh otázek směřujících k objasnění vybraných skutečností.

Auditor banky ve své Zprávě o ověření roční účetní závěrky za rok 1997 sděluje, že nezjistil žádné skutečnosti, které by naznačovaly, že účetní záznamy, na základě kterých byla účetní závěrka sestavena, nebyly úplné, průkazné a správné ve všech významných souvislostech. Auditor banky dále uvádí, že dle jeho názoru účetní závěrka ve všech významných ohledech věrně zobrazuje majetek, závazky, vlastní jmění, finanční situaci IPB, a.s. k 31.prosinci 1997 a výsledek jejího hospodaření za rok 1997 v souladu se zákonem č.563/1991 Sb., o účetnictví.

Ve Zprávě o ověření roční účetní závěrky za rok 1998 auditor rovněž sděluje, že nezjistil žádné skutečnosti, které by naznačovaly, že účetní záznamy, na základě kterých byla účetní závěrka sestavena, nebyly úplné, průkazné a správné ve všech významných souvislostech. Stejně jako v roce 1997 Auditor banky dále uvádí, že dle jeho názoru účetní závěrka ve všech významných ohledech věrně zobrazuje majetek, závazky, vlastní jmění a finanční situaci IPB, a.s. k 31.prosinci 1998 a výsledek jejího hospodaření za rok 1998 v souladu se zákonem č.563/1991 Sb., o účetnictví.

Auditor banky vyjadřoval svůj výrok k účetní závěrce, za jejíž sestavení odpovídalo vedení banky, které zároveň poskytovalo vysvětlení k jednotlivým sporným případům. Auditor vyjadřoval vedení banky své pochybnosti a prezentoval případné nedostatky formou takzvaného Dopisu vedení. Zjištěním různého charakteru přiřazoval již v roce 1997 stupeň rizika dle jejich závažnosti. Mezi nejzávažnější upozornění patřilo zjištění o uzavírání transakcí se spřízněnými stranami, a sice prodej majetkových účastí se zpětným nákupem, kterým banka zvyšovala hospodářský výsledek o nerealizovaný zisk. Auditor doporučoval neuzavírat takové transakce. Vedení banky vyloučilo akceptovat doporučení. Auditor banky dále zjistil nedostatky při oceňování cenných papírů podle Opatření České národní banky č.3 ze dne 9.6.1997. Jako významné zjištění auditor banky dále upozornil mimo jiné na výrazné nadhodnocení zaúčtování hodnoty zajištění pohledávek. Auditor takto upozornil na fakt, že rozdíl mezi realizační cenou zástav a jejich hodnotou zanesenou v účetnictví banky je významný rozdíl. Tímto upozornil rovněž na riziko vzniku ztrát v budoucím období, kdy nebude realizace zástav dostačovat k pokrytí pohledávek banky za jejími dlužníky.

Průběh auditu banky za rok 1999 byl velmi komplikovaný. Auditor informoval banku ve své Zprávě pro představenstvo, že se zaměří na opravné položky na úvěrová rizika, konkrétně na kontrolu úvěrového portfolia, ocenění zástavních instrumentů a transakcí, kterou banka převedla portfolio nedobytných úvěrů na určenou společnost. Jako další významný úkol auditu definoval auditor banky opravné položky na cenné papíry. V oblasti cenných

papírů měl auditor v úmyslu podrobně prozkoumat převedení portfolia cenných papírů na určený podílový fond se sídlem na Kajmanských ostrovech, dále měl auditor v úmyslu ověřit ocenění investice do jednoho z významných akcionářů banky a konečně ocenění investice do společnosti České pivo, stejně jako zhodnocení celé historie investic do pivovarnických společností.

Již od listopadu 1999 auditor vyžadoval od banky informace týkající se výše uvedených skutečností. Požadoval zejména informace o finanční situaci, vlastnících a zdrojích financování společností, na které byly převáděny nevymahatelné úvěry, informace o podmínkách a účelech úvěrů těmito společnostem, peněžních tocích mezi těmito společnostmi a IPB. Auditor dále požadoval informace o investicích do fondů na Kajmanských ostrovech, způsobech oceňování cenných papírů, které zde byly vloženy, informace o příjemci profítu transferu investice v Českém pivu do kajmanských fondů a jeho účtování v knihách banky.

V prosinci 1999 auditor upozorňuje dopisem předsedu dozorčí rady o nesplnění některých podmínek, za kterých vydal auditorskou zprávu za rok 1998 a požaduje nápravu stavu. Auditor požaduje i vysvětlení transferů majetkových účastí banky a financování těchto transferů, které se jeví jako nejasné.

Na konci roku 1999 auditor definuje základní problematické okruhy auditu, kterými jsou nekompletní informace o úvěrech a nejasné oceňování podílů v kajmanských fondech a financování společností, na které byly převáděny některé majetkové účasti. V květnu 2000 auditor žádá všechny zápisy orgánů a výborů banky a opětovně žádá informace o vybraných dlužnících nebo protistranách banky.

S ohledem na skutečnost, že auditor neobdržel od banky všechny informace a požadovaná vysvětlení, které by mu umožňovaly ukončit audit a vydat výrok, odmítl výrok k účetní závěrce za rok 1999. Ve své zprávě auditor sděluje, že na základě auditorských postupů, jež provedl do 16.června 2000, se důvodně domnívá, že opravná položka na ztráty z úvěrů a na snížení hodnoty investičních cenných papírů by měla být navýšena o částku, která významným způsobem převyšuje vlastní jmění banky. Z tohoto důvodu účetní závěrka nezobrazuje věrně majetek, závazky a vlastní jmění banky k 31.prosinci 1999 ani výsledek jejího hospodaření za rok 1999 v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění. Auditor dále uvedl, že banka je závislá na trvalé finanční podpoře poskytované Českou národní bankou. Bez této finanční podpory by existovaly značné pochybnosti o tom, že by mohla banka dále pokračovat ve své činnosti v souladu se zásadou neomezeného trvání podniku. Úplné znění zprávy auditora banky je k dispozici ve Výroční zprávě banky za rok 1999.

Pokud by se měla hodnotit činnost auditora, je třeba si uvědomit, že většina problematických transakcí banky byla finalizována právě v roce 1999. Auditor postupoval podle informací, které mu byly předkládány vedením banky. V případě, že některé transakce či skupiny transakcí, jež byly zpochybňovány auditorem banky v průběhu auditu za rok 1999, časově zasahují i do období předcházejících auditů, bylo by velmi účelné prozkoumat reakce auditora v počátcích takových transakcí a případné reakce vedení banky na možná doporučení auditora.

Za klíčové problematické oblasti auditor banky považoval následující body:

- Opravné položky k úvěrovému portfoliu,
- Úvěry prodané komanditním společností v rozporu s opatřením ČNB,
- Angažovanost vůči Holdingu IPB,
- Investice do podílových fondů v daňových rájích,
- Některé další finanční investice a ostatní aktiva,
- Charakter a rozsah transakcí se spřízněnými stranami.

Průběh nucené správy a její náklady

Česká národní banka zavedla svým rozhodnutím ze dne 16.června 2000 nucenou správu v Investiční a Poštovní bance, a.s.. Česká národní banka shledala jako důvodné nebezpečí ohrožení bankovního sektoru vyplývající z prudkého poklesu likvidity banky před zavedením nucené správy. Představenstvo banky podalo proti rozhodnutí ČNB rozklad a požádalo o ústní slyšení v dané záležitosti, na které se následně nedostavilo.

Centrální banka jako regulátor zjistil v průběhu svých kontrol řadu nedostatků, které ohrozily stabilitu banky. Dohledka v bance zjistila závažné nedostatky v hlášeních, které banka předkládala ČNB. Banka chybně vykazovala angažovanost ekonomicky spjatých skupin a zkreslovala tak informace o skutečné situaci banky. V některých případech tak docházelo k několikanásobnému překračování limitu angažovanosti stanoveného opatřením ČNB. ČNB dále zjistila nedostatky ve vedení úvěrové dokumentace a rozdíly mezi údaji v úvěrových spisech a údaji zanesenými v informačním systému banky. Banka nedodržovala opatření ČNB v oblasti klasifikace pohledávek. Poměr klasifikovaných úvěrů, zejména ztrátových úvěrů, banky výrazně převyšoval úroveň vykazovanou bankou. Z tohoto zjištění vyplynula i výrazná diference v potřebě tvorby opravných položek, které by byly nutné k pokrytí rizik spojených s úvěrovým portfoliem. Banka prakticky neprováděla klasifikaci pohledávek podle finanční situace dlužníka a nezohledňovala v několika případech restrukturalizaci úvěrů v případech finančních potíží klienta. V některých případech byl úvěr poskytován představenstvem banky i přes negativní vyjádření nižších organizačních složek banky. Banka výrazně nadhodnocovala zajištění svých pohledávek nebo přijímala nedostatečné zajištění.

Opatření ČNB v oblasti tvorby opravných položek měla banka v úmyslu obejít převedením některých pohledávek na předem určené subjekty. Vyvedení pohledávek však bylo dle zjištění ČNB nepřímo financováno opět bankou. K řešení problematických pohledávek tak fakticky nedošlo. Ke stejnému postupu došlo rovněž u cenných papírů, z nichž některé byly převedeny na jiné subjekty účelovými operacemi, kterými nebyl eliminován negativní dopad špatných investic v cenných papírech do finanční pozice banky.

Rozsah porušování opatření České národní banky, popřípadě jejich obcházení, nabyl rozsahu, který ohrozil samotnou existenci banky. Zavedení nucené správy bylo jen logickým vyústěním vývoje situace. Mezi základní mezníky nucené správy do dnešní doby patřilo zejména:

- Převzetí kontroly nad bankou,
- Zabezpečení likvidity pro banku po zavedení nucené správy,
- Potvrzení skutečného stavu banky vyjednáváním s auditorem banky,
- Přijetí zprávy auditora a oznámení ČNB dle §26b zákona č.21/1992 Sb., o bankách,
- Přijetí oznámení ČNB o zahájení správního řízení ve věci odnětí povolení působit jako banka,
- Jednání o nabídce ze strany ČSOB,
- Prodej podniku IPB,
- Zabezpečení realizace smlouvy o prodeji podniku,
- Výběr znalce pro upřesnění hodnoty podniku IPB,
- Komunikace s vybraným znalcem a zabezpečení adekvátních podkladů pro jeho činnost,
- Výběr tzv. třetího znalce,
- Řešení provozních a technických problémů, komunikace s kupujícím,
- Zabezpečování informačních povinností a výkaznictví,

- Kompletace dokumentů o vybraných transakcích banky a zjišťování případné zodpovědnosti konkrétních osob,
- Řešení odměňování statutárních orgánů,
- Komunikace s orgány činnými v trestním řízení a zabezpečování dokumentace vyžádané státními zástupci,
- Komunikace s regulátory, SCP, BCPP a jinými institucemi,
- Daňové otázky,
- Řešení přetrvávajících sporů a správních řízení,
- Sledování práce znalců a koordinace s dalšími poradci,
- apod.

Důvody prodeje podniku budou popsány v kapitolách níže. Faktem ale zůstane, že prodejem podniku byl řešen základní problém banky, kterým byla nedostatečná kapitálová přiměřenost, tedy nedostatečný vlastní kapitál, který by mohl pokrýt ztráty a další rizika z obchodů realizovaných bankou. Stabilizace banky je však relativní a to s ohledem na stav účetnictví, který v bance přetrvával. Tento je také důvodem budoucího možného upřesnění ceny na základě nezávislých znaleckých posudků. Řešení situace banky bude proto záviset na konečné ceně, jež bude upřesněna několika nezávislými znalci. Při zohlednění objemu ztrát, které byly v bance akumulovány, existuje reálná šance na přežití banky pouze a jen za předpokladu, že cena podniku výrazně převýší účetní ztráty. V opačném případě by se bance sice podařilo prodat více dluhů než aktiv, avšak bez navýšení kapitálu ze strany akcionářů by nebyla s ohledem na jeho minimální požadovanou výši bankovní licence nadále udržitelná.

Náklady nucené správy jsou náklady, které nese banka. Dle §27 zákona č.21/1992 Sb., o bankách, jsou tyto náklady placeny z majetku banky a jsou nákladem banky na dosažení, udržení a zajištění příjmů pro účely daně z příjmů právnických osob podle zákona o dani z příjmů. Jedinou výjimku tvoří odměna nuceného správce, která je nákladem České národní banky, neboť nucený správce je dle §28 zákona o bankách zaměstnancem centrální banky.

Přehled nákladů a výnosů nucené správy za období od prodeje podniku IPB do 31.8.2000, stejně jako struktura rozvahy a výsledovky banky k 31.8.2000 je v příloze této informace. Mezi největší náklady budou nabíhat náklady na právní služby, znalecké služby a služby dalších poradců. Tyto náklady však budou bance refundovány na základě smlouvy o prodeji podniku a neovlivní tak celkový výsledek banky. Odměny členům statutárních orgánů budou v následujícím období činit cca 80 tis. Kč měsíčně, běžné provozní náklady budou činit cca 300-400 tis. Kč měsíčně. Vlastním nákladem banky bude úhrada služeb auditora a úhrada dluhů za tyto služby z minulých období. Do nákladů banky bude patřit i tisk výroční zprávy na úrovni cca 150 tis. Kč a náklady této valné hromady na úrovni cca 500 tis. Kč. Banka může mít i jiné mimořádné výdaje, mezi které lze zařadit i případné sankce z titulu správních řízení běžících z období před zavedením nucené správy.

Správní řízení ve věci odnětí povolení působit jako banka

Po vydání Zprávy auditora k účetní závěrce za rok 1999, která je popsána výše a která je zároveň součástí Výroční zprávy banky za rok 1999, jsem byl povinen podle §26b zákona č.21/1992 Sb., o bankách, informovat Českou národní banku o vzniklé situaci. Uvedený

paragraf říká, že v případě, že statutární orgán nebo dozorčí rada zjistí, že banka je nebo se stane platebně neschopnou, nebo že bance vznikly, případně pravděpodobně vzniknou ztráty, které způsobily nebo mohou způsobit pokles poměru kapitálu k rizikově váženým aktivům pod dvě třetiny poměru stanoveného Českou národní bankou, informuje o tom neprodleně ČNB.

Faktický stav banky podle zjištění nejen samotné centrální banky, ale rovněž podle zjištění auditora banky, nebylo možné označit jinak než totální ztrátu vlastního jmění, která se odrazí v negativním ukazateli kapitálové přiměřenosti. Negativní kapitálová přiměřenost je nižší než jedna třetina minimální úrovně, která je požadována regulátorem, nejen v České republice, ale většinou i v zahraničí. V takovém případě je Česká národní banka podle § 34 odst.3 zákona č.21/1992 Sb., o bankách, povinna odejmout povolení působit jako banka.

Česká národní banka reagovala přesně podle dikce zákona a 18.6.2000 zahájila správní řízení o odnětí povolení působit jako banka proti Investiční a Poštovní bance, a.s.. Prudký pokles kapitálové přiměřenosti by byl způsoben zaúčtováním všech opravných položek a rezerv požadovaných auditorem a regulátorem. Jediným řešením situace by bylo okamžité navýšení vlastního kapitálu banky v objemu, který by výrazně musel převýšit stávající jmění. Zvýšení kapitálu ovšem bylo zablokováno žalobami ze strany některých drobných akcionářů. Dalším řešením by byl okamžitý prodej rizika spojeného s aktivitami banky.

Jako nucený správce jsem rozhodl o prodeji podniku, který zabránil okamžitému bankrotu banky a vyřešil problém kapitálové přiměřenosti, neboť došlo k celkové změně struktury bilance banky při zachování kladného jmění. Z tohoto důvodu jsem požádal Českou národní banku o zastavení správního řízení o odnětí povolení působit jako banka z důvodu uvedeného v § 34 odst. 3 výše zmíněného zákona o bankách. Česká národní banka si vyžádala doplňující údaje o bilanci banky a požadovala doučtování některých položek podrozvahy. V současné době není o ukončení správního řízení rozhodnuto.

Předpokladem zachování bankovní licence v budoucím období by bylo obnovení provozu a dalších technických požadavků stanovených centrální bankou. Rozhodnutí o zabezpečení technicko provozních parametrů je závislé na výsledcích práce znalců, kteří určí finální hodnotu prodaného podniku, popř. na rozhodnutí akcionářů navýšit jmění banky tak, aby bylo možné profinancovat potřebné náklady infrastruktury. V současné době stále existuje šance na obnovení bankovního provozu.

Pro doplnění je rovněž třeba uvést, že banka bojuje o zachování licence obchodníka s cennými papíry, která je mimo jiné nutná k udržení členství na Burze cenných papírů Praha.

Prodej podniku IPB

Důvody, které vedly k rozhodnutí o prodeji podniku, je možné pochopit jen při znalosti situace, za které docházelo k rozhodování. Situace a podmínky rozhodování je možné popsat následujícím způsobem. Auditor vydal zprávu, která nejen potvrdovala stav banky zjištěný komplexní dohlídkou České národní banky, ale navíc pochybovala o možnosti další existence banky. Na takovou situaci je regulátor ze zákona povinen reagovat zahájením správního řízení o odnětí povolení působit jako banka. Jako nucený správce jsem měl v rukou banku, která nebyla schopna další samostatné existence a navíc za stavu, kdy bylo zahájeno správní řízení o odnětí její bankovní licence.

Existovaly celkem dva možné scénáře. Bylo možné pokračovat ve vedení nucené správy s několika následujícími riziky. Banka měla zajištěnu likviditu na pondělí, a to na základě úvěru od centrální banky. Centrální banka může během nucené správy poskytnout bance finanční pomoc na základě § 32 odst.1 zákona o bankách. Důvodem poskytnutí finančních prostředků však může být pouze odstranění dočasného nedostatku likvidity. Dle zprávy auditora však banka nebyla schopna další samostatné existence bez trvalé pomoci České národní banky. Veřejnosti by bylo nutné oznámit skutečnost, že započal proces odnětí licence. Taková zpráva by neuklidnila vkladatele, kteří by pokračovali v silných výběrech hotovosti. Banka by nebyla schopna dostát svým závazkům a centrální banka by už nemohla poskytnout další finanční pomoc. Nastala by situace, kdy by bylo nutné uzavřít pobočky banky a využít §29 odst.3 zákona č.21/1992 Sb., o bankách, který nucenému správci umožňuje po předchozím souhlasu centrální banky, která si vyžádá stanovisko Ministerstva financí, částečně nebo úplně pozastavit nakládání vkladatelů s jejich vklady v bance. Vkladatelé by se po určitém čase dočkali výplaty svých vkladů na základě záruky, kterou vydala po zavedení nucené správy centrální banka. Zmražení činnosti banky a její následný konkurz či likvidace by však ohrozily plynulost platebního systému, v jehož rámci banka zabezpečovala druhý největší objem zpracovávaných plateb. Došlo by k ohrožení stability dvou dalších bank, které mají vedoucí postavení na trhu stavebního spoření a trhu hypotečních úvěrů. Platební neschopnost mnoha subjektů, která by byla způsobena omezením likvidity ze strany banky, by měla závažné přímé či nepřímé dopady na věřitele těchto subjektů, kterými jsou i ostatní banky. Byla by ohrožena stabilita bankovního systému jako celku. Taková varianta nebyla v dané situaci možná.

Druhou možností bylo využití nabídky, která byla dána Československou obchodní bankou. Tato byla připravena k převzetí podniku IPB, a.s. bez dalších specifických podmínek a požadavků vůči bance. Tato varianta byla jednoznačně výhodnější. Všechno nasvědčovalo tomu, že banka má více závazků než majetku. ČSOB byla připravena převzít všechny závazky banky a s těmito závazky logicky všechna aktiva, jiná hmotná i nehmotná práva. Šlo o tvrdý zásah, nicméně instituce měla takto šanci vyvést z banky všechna riziková aktiva, jejichž krytí bylo mimo možnosti samotné banky. Navíc může dojít k přecenění aktiv dle mezinárodních účetních standardů a vyčíslení hodnoty položek a dalších skutečností, které nejsou a nebyly vedeny v účetnictví. Podobná dohoda o vyvedení aktiv a závazků banky byla ostatně připravena k realizaci před zavedením nucené správy. Nabídka ČSOB byla jasná a realizovatelná, neboť tento investor byl dostatečně připraven. Bylo nutné pouze vyjednávat o úpravě konkrétních podmínek navržených v předložené dokumentaci.

Po úpravě některých ustanovení v navrhované smlouvě a po přípravě další smlouvy o zabezpečení provozu banky po prodeji podniku došlo dne 19.6.2000 v ranních hodinách k prodeji podniku IPB dle §476 a násl. obchodního zákoníku. Řešení formou prodeje části podniku bylo nerealizovatelné, neboť by bylo časově náročnější a komplikovanější. Prodej části podniku by zejména neřešil krizovou situaci banky, ve které se nacházela.

Smlouva o prodeji podniku má několik částí. V úvodní části jsou vymezeny součásti prodávajícího podniku a základní definice smlouvy. Poslední část popisuje základní povinnosti prodávajícího a kupujícího, možnosti odstoupení, ustanovení o mlčenlivosti a řešení případných sporů. Střední část smlouvy upravuje stanovení kupní ceny. Smlouva pracuje s termínem „výchozí kupní cena“, která byla určena na základě účetnictví, jehož vypovídací schopnost však byla zpochybněna auditorem banky i regulátorem. Určení přesné objektivní ceny je proto vloženo do rukou nezávislých znalců, kteří jsou jmenováni jak prodávajícím, tak kupujícím. Každý z těchto znalců, přičemž IPB jmenovala jako svého znalce společnost HSBC Investment Bank plc Londýn, stanoví ocenění na základě nejméně dvou oceňovacích metod. Na tuto práci mají znalci vymezen čas cca 9 měsíců. V případě, že se vypracovaná ocenění obou znalců budou lišit, bude vymezen další čas 30 dnů k dosažení kompromisu.

V případě nedohody znalců bude poté vyzván třetí nezávislý znalec, který bude vybrán oběmi stranami kontraktu, tedy prodávajícím i kupujícím společně. Tento po dalších 30 dnech určí konečné ocenění podniku na základě posouzení výsledků práce obou znalců. Toto konečné ocenění bude zvýšeno o 3 mld. Kč, přičemž výsledek je tzv. upravenou kupní cenou. V případě, že i takto upravená kupní cena bude záporná, stanoví se právě na 1 korunu. Výsledná upravená kupní cena se bude nadále zvyšovat o fixní položky, mezi které například patří nevratná platba ve výši 100.000.000,- Kč, dále úhrady vybraných daňových závazků banky kupujícím za prodávajícího, další úhrady znalců, právních a jiných poradců banky. I při pesimistické variantě proto nemůže nastat stav, kdy by se banka dostala opět do situace záporného vlastního jmění.

V současné době byl připraven DataRoom, ve kterém se shromažďují informace pro znalce, auditory a případné další poradce. Každý ze znalců má smlouvou zajištěn rovný přístup k informacím relevantním ocenění podniku. Nejsložitější fází samotného ocenění bude právě shromažďování dostatečných dat k vytvoření uceleného obrazu skutečnosti. Z výše uvedeného vyplývá, že některé vazby, ať už obchodní nebo neobchodní, byly natolik složité a neprůhledné, že komplikovaly dokončení statutárního auditu banky. Práce znalců s údaji uloženými v DataRoomu je podmíněna uzavřením adekvátních dohod o zachování mlčenlivosti. Nacházíme se v období, kdy byl ukončen výběr znalců, sjednány podmínky, za kterých budou znalci pracovat, uzavřeny smlouvy o zachování mlčenlivosti. Znalci začínají pracovat. Kupující a prodávající jsou ve fázi výběru třetího nezávislého znalce.

Metody pro ocenění podniku jsou plně v kompetenci znalců, kteří musí dle smlouvy o prodeji podniku splňovat podmínku nezávislosti. Jakékoliv ovlivňování práce znalců a výsledků posudku je proto nepřípustné. Cílem takové úpravy je snaha o dosažení objektivní hodnoty. Jsem přesvědčen, že výsledná dosažená hodnota určená nezávislými znalci bude odrážet skutečnou hodnotu podniku, která bude reflektovat nejen prokazatelná negativa vyplývající z výše uvedeného, ale rovněž pozitiva, kterých bylo v bance dosaženo.

Dle smlouvy o prodeji podniku probíhají v bance dva nezávislé audity, které ovšem nemají bezprostřední vztah na prodej podniku. Znalci dostanou k dispozici výsledky těchto auditů, avšak nejsou vázáni jejich využitím. Z tohoto důvodu IPB doporučila svému znalci využití služeb dalšího nezávislého auditora, a sice Deloitte & Touche, jehož úkolem bude provedení nezávislé Due Dilligence a v případech, kdy to bude nutné, i provedení některých forenzních šetření.

Vážení akcionáři,

věřím, že základní informace, které jsem se rozhodl Vám poskytnout, mohou alespoň hrubě objasnit situaci, ve které se banka nachází v současné době. Některé další informace můžete v užším rozsahu získat ve Výroční zprávě banky za rok 1999, která byla právě nyní vytištěna, a kterou Vám na požádání zašleme. Banka rovněž připravuje internetovou stránku, jejíž adresa by měla být www.ipbanka.cz, na které budete moci v určitém období získávat základní informace pravidelně. V případě některých nejasností můžete zaznamenat dotazy v řízené diskusi na tomto setkání, popř. zaslat dotazy na adresu banky. I těchto dotazů může být později využito při tvorbě internetové stránky.

4. října 2000

Ing. Petr Staněk